„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 55-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. No. 120.288/932

Nr. 184 Duminică 10 Iulie 1938
14 Pagini P IIII

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 75[illegible]
pe 12 luni. O lună Lei [illegible]
In străinătate în rapo[illegible]
cu tariful poștal
și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte
220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub N. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Serviciul social rural

In conferința ministerială ce s'a ținut în ziua de 6 Iulie a. c., la Palatul Regal, sub înalta președințe a M. S. Regelui, s'a examinat proectu de lege pentru introducerea serviciului social în scopul ridicării satelor.

Iată un proect de lege foarte important prin scopul ce-l urmărește.

Ori de câte ori ne-am ocupat de problema îmbunătățirii condițiilor vieții populației rurale și a ridicării satelor, am stăruit asupra necesității reorganizării și coordonării serviciilor cu caracter social, cultural, sanitar și demografic, luând în seamă toate cauzele care au contribuit până acum la slăbirea forțelor noastre materiale și morale.

Faptul că până acum, cu toate măsurile legislative ce s'au luat, în diferite direcții, în vederea îmbunătățirii condițiilor de viață a populației rurale și a ridicării satelor, n'au dat rezultatele urmărite și dorite, se explică și din cauza lipsei de coordonare între serviciile competinte, însărcinate cu executarea acestor măsuri. Problema fiind complexă și prezentând aspecte diverse, ea urmează să fie rezolvată pe baza unui plan rațional întocmit, în care să se coordoneze și articuleze toate chestiunile ce sunt în legătură directă și indirectă cu viața rurală.

Iată ce constatări se fac în revista „Transilvania" cu privire la stările de fapt din satele bănățene:

„Asistența nașterii la sate este ca și inexistentă.

Moașele sunt foarte puține; cele bune se pot număra pe degete. Moașa bine pregătită, sub raport profesional și moral, este cel mai prețios agent de combatere a mortalității infantile, cu deosebire în mediul rural al Banatului, unde alt personal sanitar auxiliar lipsește cu desăvârșire.

Și tocmai la noi a fost desființată, acum șapte ani, singura școală de moașă din această provincie, care a început să funcționeze în mod ireprosabil.

Ingrijirea copiilor este mai mult de cât defectuoasă...

Situația, la țară, în privința îngrijirii copiilor, este și mai rea.

In comunele, în care natalitatea se mai menține cât de cât și în care s'a păstrat anumite virtuți ale vieții familiare arhaice, — ca sentimentul religios și matern, alăptarea naturală, viața în plin aer și soare, cel puțin în lunile de vară, etc.— selecția naturală își poate urma cursul ei normal.

In comunele însă, în care tendința, sau pretențiunile de civilizație, se accentuează tot mai mult, situația copiilor devine dezastruoasă, atât sub raport moral, cât și igienic și moral..."

In domeniul sanitar se constată, că „aparatul sanitar, moștenit și completat între timp, a menținut încă în multe locuri tipul micului „negustor de sănătate", a cărui adaptabilitate la nevoile populației noastre rurale e problematică".

Apoi, în domeniul economic, „structura economică și repartizarea ramurilor de producție au făcut din românii bănățeni, — rămași la îndeletnicirile economice arhaice și neorganizați până azi — tributari ai producției comerciale și industriale moderne, la care neamul nostru nu participă..."

Dacă, în Banat, chestia deficienței biologice e mai accentuată de cât în alte părți, celelalte constatări sunt de ordin general. Bolile așa zise sociale nu ar face, anual, sute de mii de victime, la sate, dacă am dispune de un aparat sanitar bine organizat în raport cu nevoile populației rurale și dacă am introduce măsurile igienice necesare, care să asigure condiții de viață mai bune familiilor țărănești.

Pe lângă aceste măsuri de ordin social și sanitar, mai sunt cele ce privesc îmbunătățirea condițiilor economice și dezvoltarea culturii la sate, care sunt strâns legate între ele. De aceea proectul de lege ce se pregătește, relativ la introducerea serviciului social în scopul ridicării satelor, va da roadele dorite, dacă se va stabili o coordonare logică între toate problemele ce interesează viața populației rurale.

Catedrala din Reims a reînviat!..

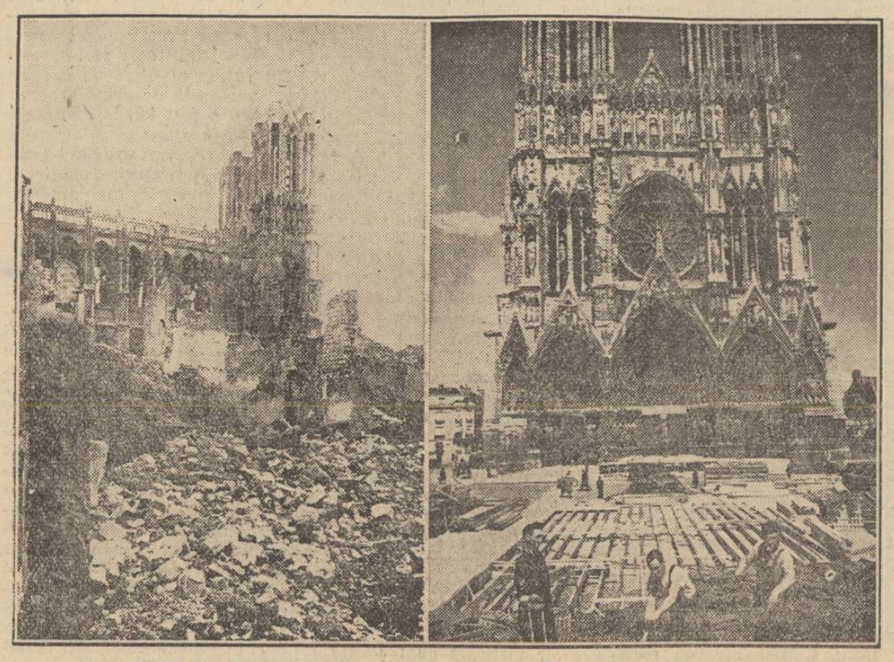

Catedrala din Reims, bombardată și distrusă în mare parte în timpul războiului, a fost reconstruită în toată splendoarea ei din 1914.

In clișeul din stânga vedem mărețul edificiu ruinat în urma bombardamentului.

In clișeul din dreapta, vedem, reconstruită, catedrala, care se va inaugura în cadrul unei mari festivități speciale, în zilele de 9 și 10 Iulie, anul acesta.

Reims, 7 (Rador). — Serbările restaurării catedralei din Reims vor începe mâine printr'o mare manifestație franco-americană. Consiliul municipal va primi în mod solemn la primăria orașului pe d. Bullitt, ambasadorul Statelor Unite, căruia îi va conferi titlul de cetățean de onoare al orașului Reims, în semn de recunoștință pentru marile servicii aduse acestui oraș de Statele Unite îndată după războiu.

Numai Academia Română poate să se intituleze Academie

Textul decretului regal

M. S. Regele a semnat următorul decret-lege privitor la întrebuințarea titulaturii de „Academie".

Art. 1. — Cuvântul „Academie", singur sau urmat de alte cuvinte, nu poate fi întrebuințat drept denumire sau firmă de nici o persoaană fizică sau juridică în afară de *„Academia Română"*.

Art. 2. — Numai legea poate acorda școlilor de învățământ superior sau asociațiunilor științifice profesionale denumirea de „Academie". Academia Română va fi în prealabil consultată și va hotări în ses.une generală.

Art. 3. — Autoritățile vor refuza înscrierea unei firme sau luarea unei denumiri potrivnică prevederilor art. 1 sau 2.

Art. 4. — In termen de 3 luni dela publicarea acestei legi, persoanele juridice sau întreprinderile care întrebuințează în firma sau denumirea lor cuvântul „Academie" sunt obligate a-și schimba firma sau denumirea.

Art. 5. — Persoanele juridice de drept privat care nu vor îndeplini în termen obligațiunile prevăzute de art. 4, își pierd de drept personalitatea. Ministerul public sau „Academia Română" vor putea cere tribunalului lichidarea lor.

Intreprinderile de orice fel care în termenul acordat de acelaș articol nu-și vor schimba firma sau denumirea vor fi închise pe cale administrativă, în urma deciziunii ministerului internelor. Radierea firmei din registrul comerțului, va putea fi ordonată la cererea Academiei Române sau ministerului public.

*

Jurnalul consiliului de miniștri, prin care s'a supus Suveranului spre semnare decretul-lege de mai sus, după ce arată imensele servicii pe cari le-a adus țării Academia Română, precizează că: „Este o datorie pentru statul român să nu lase a se știrbi în nici un mod acest prestigiu câștigat atât prin valoarea și activitatea științifică individuală a membrilor ei cât și prin activitatea colectivă strălucită și continuă ce-a desfășurat-o ca instituțiune, timp de peste 70 ani, adăugând prin aceasta la prestigiul statului român, atât în țară, cât și în lumea statelor civilizate.

Aceasta, mai ales că — spune jurnalul consiliului — se constată cum o serie tot mai mare de instituții, școli, asociații, societăți științifice, etc., au început să-și însușească denumirea de „Academie", denumire care acum face parte din patrimoniul cultural și moral și este un drept exclusiv al Academiei Române, căci sub acest titlu ea este cunoscută în țară și streinătate și sub acest nume ea și-a creiat, prin activitatea științifică și literară pe care a desfășurat-o fără întrerupere, o adevărată aureolă.

Dar abuzul cu denumirea de „Academie" merge chiar până colo, încât zilnic vedem apărând noui întreprinderi cu scop lucrativ, care se intitulează academii. Intâlnim astfel „academii de dans", „academie de coifură", „academie de croitorie", „academie de incălțăminte", „academie de biliard", etc.

Prin întrebuințarea denumirei de „Academie", nu numai că se produce o banalizare a unui nume consacrat prin lege Academiei Române, dar se ating grav drepturile înaltei instituții, împiedecând-o să-și îndeplinească marea ei menire. Dar în afară de aceasta, se naște și o confuziune dăunătoare, în spiritul public, confuziune care-i aduce prejudicii morale și materiale destul de mari, mai cu seamă față de streinătate, cu care dânsa are datoria de a întreține continue raporturi culturale".

Stârpire radicală

de I. VION

In expunerea făcută serile trecute la „Radio", privitoare la situația cooperației românești, d. D. Constantinescu, ministrul economiei naționale și guvernator al Băncii Naționale, a spus între altele:

„Se creaseră patru instituțiuni centrale cooperatiste, plus o Casă Centrală a Cooperației, deci cinci mari instituțiuni de conducere, toate cu adunările lor generale, cu consiliile lor de administrație, cu comitete de direcție multiple, cu censori, cu comisii și consilii superioare sau naționale, cu alte comisii sau comitete de control, de supraveghere sau judecată, etc.

Peste 150 de locuri de conducere în toate aceste organisme care se suprapuneau unele peste altele, administrau fonduri și cheltuiau fiecare în parte, fără nici un control de fapt, își plăteau remunerații fixe, indemnizații, jetoane, automobile, telefoane particulare, călătorii în străinătate, abonamente pe cl. I pe C. F. R., iar pe deasupra erau ecoul luptelor și vâltorilor care se desfășurau periodic, în sânul acestor instituțiuni centrale, sfâșiind astfel încrederea și spulberând orice autoritate morală a Cooperației".

In această chestiune un ziar preciza eri că din ancheta făcută s'a constatat că ju[illegible]mătate din fondurile atri[illegible]buite cooperației au intrat în cheltueli de administrație, ajutoare, diurne, salarii, automobile și indemnizații speciale.

Hotărîrea d-lui ministru Constantinescu de a suprima toate cheltuelile inutile și împovărătoare, toată risipa deșănțată și revoltătoare, care a dăinuit prea mult ca o pacoste pe capul nefericitei cooperații românești, a fost salutată cu bucurie de întreaga massă populară, conștientă, a țării, care știe câte nevoi are statul în perioada aceasta de refacere și de perfectare a înarmării.

Dar pentru mulțimea muncitoare, care luptă din greu cu toate necazurile vieții și admite bucuroasă să facă toate sacrificiile reale și bine justificate ale țării, măsura d-lui ministru al economiei naționale nu este suficientă; ea trebue generalizată dându-i-se un caracter unitar, permanent, în toate ramurile administrațiilor publice.

In deosebi capitolul călătoriilor în streinătate — cu banii țării — pentru diferitele congrese, mai mult ori mai puțin justificate, ne-a făcut de pomină în streinătate, unde numărul „delegaților" noștri erau de 5—6 ori mai mare decât cel al statelor bogate din Apus.

„Delegații" plecau cu familiile lor, ducând peste granță importante rezerve de valută și fonduri, cărora li se puteau da o întrebuințare

(Continuare in pag. 2-a)

LUNA CĂRȚII

Cartea agricolă

de prof. E. GRINȚESCU

Dacă celelalte specialități ale scrisului românesc au dreptul să se plângă de puțina atenție ce li s'a dat cu ocazia „Lunii Cărții", tipăriturile cu caracter agricol au și mai mult acest drept pentru că ele au fost prea puțin reprezintate la expoziția cărții, cu totă vechimea lor și cu toată importanța ce ele reclamă într'o țară agricolă.

Vorbind de vechimea cărților de gospodărie rurală, trebue să arătăm că ele au împlinit de mult un secol și au apărut la o vreme când nu se cunoștea cartea literară — poezia propriu zis românească, romanul și nuvela — copleșită astăzi de atenție la sărbătoarea cărții.

Chiar dela sfârșitul veacului al XVIII-lea, au apărut în Transilvania, calendarele gospodărești, cu sfaturi de agricultură, apoi către începutul secolului trecut unul din bursierii principelui Mihail Sturza din Moldova, Leon Filipescu, care a studiat în străinătate, a tipărit „Prințipurile de agricultură", manual ce servea predării agriculturii în Academia Mihăileană, cum și celor ce voiau să se inițieze în această știință a pământului, creată în Apus. Mai târziu către mijlocul acelui veac, un alt învățat în ale agriculturii, pregătit la celebra școală practică, ferma dela Roville de lângă Nancy a lui Mathieu de Dombasle, primul agronom român Ion Ionescu dela Brad (jud. Roman),

(Continuare in pag. 2-a)

Așteptând în gara de Nord trenul care pleacă la bâl[illegible]

ORAȘELE ȚĂRII

OXO

Capitala țării a găzduit zilele acestea un congres de o deosebită importanță prin natura chestiunilor ce au fost desbătute și prin înalta situație socială și politică a personalităților străine venite la acest congres.

Este vorba despre congresul internațional al orașelor.

Faptul că orașul București a fost ales pentru ținerea unui congres, a cărui însemnătate nici n'are nevoe să fie subliniată, nu poate decât să ne bucure și să ne măgulească. Să ne măgulească pentru cinstea ce s'a făcut Capitalei noastre și să ne bucure pentrucă a fost un prilej ca străinii, pentru cari progresul orașelor și problemelor edilitare sunt obiect de preocupări continui, să poată vedea că, din punct de vedere edilitar, s'a muncit cu spor și aci, pe malurile Dâmboviței. S'a izbutit și aci ca prin o muncă intensă și prin sforțări vrednice de toată prețuirea să se prefacă dintr'un târg oriental, cum au fost Bucureștii până într'un trecut apropiat de noi, într'un oraș care, sub destule raporturi, poate face figură onorabilă alături de marile și vechile metropole ale Occidentului.

In tot cazul, în sudestul european Bucureștii pot revendica, fără putință de tăgadă ori controversă, locul întâi printre capitalele și celelalte orașe din această parte de pământ. Și ne măgulește și ne bucură faptul că distinșii oaspeți străini veniți cu prilejul congresului, de care am amintit, au putut face această constatare.

N'am fi avut însă motiv de a ne simți veseli și măguliți, dacă aceiași oaspeți, nemulțumindu-se cu impresii de suprafață produse de frumusețea unora din bulevardele Capitalei și de mișcarea și viața ce se observă pe ele, și-ar fi îndreptat privirile și și-ar fi întins cercul investigațiilor lor și în alte domenii afară de domeniul activității edilitare propriu zise.

De pildă, dacă ar fi căutat să cunoască mai de aproape condițiunile de traiu ale marei majorități a locuitorilor din cartierele mărginașe ale Capitalei. Ar fi văzut ce traiu mizer și necăjit duc locuitorii aceștia. Intre altele, ar fi citit sărăcia și mizeria pe obrajii palizi și subți ai copiilor — ai unor copii cari, din pricina unei subalimentări continui și a traiului în locuințe neigienice, au rămas nedesvoltați, fiind osândiți să-și ducă toată viața ponosul debilității fizice. Și dacă străinii veniți să ne viziteze ar fi plecat puțin urechia, ca să prindă graiul acestor copii, ar fi auzit că vorbesc românește, că, adică, sunt fii poporului, care a întemeiat statul și pe care se reazimă acest stat.

Iar dacă dela sărăcia periferiei s'ar înapoia la centru și și-ar da osteneala să citească firmele marilor întreprinderi comerciale și financiare, dacă ar împinge curiozitatea să se intereseze de numele adevărate și de origina adevărată a patronilor marilor prăvălii și magazii din centrul comercial al orașului și, în complectarea cercetărilor întreprinse, s'ar interesa de origina proprietarilor de block-haus-uri, și de origina celor ce sfidează prin risipa ce fac în localurile de consumație și prin luxul provocător de care dau dovadă în toate ocaziile, dacă vor face acestea, vor avea ocaziunea să pună degetul pe rana cea mare de care suferă și sângerează elementul românesc în propria sa țară. Vor avea ocaziunea să-și dea seama de dureroasa tragedie în care se sbate populația românească în orașele românești.

Vor putea acești vizitatori străini să-și facă o regulă, pe care excepțiile nu fac decât să o întărească. Vor putea anume să-și facă regula că la orașe și — fiindcă este vorba despre București — aci, în Capitala țării, elementul românesc reprezintă, în genere, pătura săracă și necăjită a populației, pe când o minoritate neromânească deține în mâinile ei cea mai mare parte din capitalul mobiliar și imobiliar, precum tot în mâinile ei se găsesc în proporții covârșitoare comerțul și celelalte izvoare de activitate economică.

Aceste constatări îi vor duce în mod logic la anumite concluziuni. Bunăoară, la concluzia că situația, așa cum se prezintă, constitue o anomalie și totodată o primejdie pentru buna desvoltare și propășirea statului.

De asemenea, concluzia că o mișcare naționalistă în sensul de a schimba această situație, făcând din români stăpânii adevărați ai țării în toate ramurile de activitate, nu este de loc o mișcare dictată de porniri șoviniste, ci este impusă de cel mai îndreptățit și mai legitim sentiment de conservare. Este sforțarea de a repara strigătoare nedreptăți, a căror dăinuire și permanentizare nu poate avea decât rezultate nenorocite pentru neam și țară.

N. BATZARIA

Serbările sokolilor la Praga

D-na și d. Ed. Beneș, urmărind desfășurarea programului

CURIERUL PARISULUI

DECRETE IMPORTANTE

de POMPILIU PĂLTĂNEA

Paris, 4 Iulie

„Jurnalul oficial" publică de câteva zile o nouă și ultimă serie, foarte numeroasă, de decrete-legi. Toate nu se referă direct la „restabilirea situației financiare" și la „înviorarea activității economice", pentru care guvernul a fost învestit cu „depline puteri", însă toate caută să servească interesele generale, împlinind lipsuri și aducând îndreptări de diferite naturi. Multe decrete-legi cuprind chiar soluții sau dispoziții caracteristice ori importante, de aceea merită să fie semnalate alături de principalele măsuri de ordin strict financiar ori economic.

Astfel, ministerul educației a ținut să procure teatrelor naționale fondurile necesare funcționării până la sfârșitul anului. De câtva timp teatrele subvenționate au întreprins cu metodă și succes o completă, dar costisitoare reînoire a punerei în scenă, a jocului și repertoriului, ceeace a surprins plăcut și încântat publicul francez și strein și ceeace a devenit una din însemnatele atracții artistice ale Capitalei. Pentru continuarea și intensificarea acestei mișcări renovatoare, ca și în vederea extinderei ei la teatrele provinciale, au fost consimțite acum noui sacrificii, pe care le vor compensa, dacă nu și beneficii materiale, în orice caz câștiguri morale necontestate.

Un alt decret al ministerului educației alipește Bibliotecei na-

(Continuare in pag. 2-a)

Oaspeți polonezi in Capitală

Grupul de învățători polonezi la sosirea în gara de Nord